

Kontakty z Mediami
i Informacja

Sąd Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 199/21
Luksemburg, 10 listopada 2021 r.

Wyrok w sprawie T-495/19
Rumunia/Komisja

Sąd oddalił skargę Rumunii na decyzję Komisji w sprawie rejestracji proponowanej inicjatywy obywatelskiej „Polityka spójności w regionie na rzecz równości i zachowania kultury regionu”

Sąd po raz pierwszy wypowiedział się w kwestii zaskarżalności decyzji Komisji w przedmiocie rejestracji proponowanej inicjatywy obywatelskiej

W dniu 18 czerwca 2013 r. proponowana europejska inicjatywa obywatelska, zatytułowana „Polityka spójności w regionie na rzecz równości i zachowania kultury regionu” została przedstawiona Komisji Europejskiej¹. Z informacji dostarczonych przez organizatorów proponowanej inicjatywy wynika, że inicjatywa ta zmierzała do poświęcenia, w ramach polityki spójności Unii Europejskiej, szczególnej uwagi regionom, które ze względu na cechy narodowe, etniczne, kulturowe, religijne lub językowe różnią się od regionów je otaczających.

Decyzją z dnia 25 lipca 2013 r.² Komisja odmówiła rejestracji proponowanej inicjatywy będącej przedmiotem sporu ze względu na fakt, że inicjatywa ta wykraczała w sposób oczywisty poza kompetencje Komisji w zakresie przedkładania wniosków dotyczących unijnych aktów prawnych w celu wprowadzania w życie traktatów. Skargę o stwierdzenie nieważności tej decyzji oddalił Sąd Unii Europejskiej³. W wyniku odwołania Trybunał uchylił ten wyrok Sądu i decyzję z dnia 25 lipca 2013 r.⁴

W dniu 30 kwietnia 2019 r. Komisja przyjęła nową decyzję, na mocy której dokonała rejestracji proponowanej spornej inicjatywy⁵. Rumunia wniosła o stwierdzenie nieważności tej decyzji.

Sąd oddalił skargę Rumunii i po raz pierwszy wyraźnie odniósł się do kwestii zaskarżalności decyzji Komisji w przedmiocie rejestracji proponowanej europejskiej inicjatywy obywatelskiej. Sąd dostarczył również wyjaśnień w przedmiocie, po pierwsze, cech kontroli przeprowadzanej przez Komisję w celu przyjęcia takiej decyzji, a po drugie, charakteru sprawowanej przez Sąd kontroli zgodności takiej decyzji z prawem.

Ocena Sądu

Odnosząc się do kwestii dopuszczalności skargi, Sąd rozważał, czy zaskarżona decyzja była zaskarżalna⁶. Na wstępie Sąd przypomniał warunki, jakie muszą zostać spełnione w celu przedstawienia europejskiej inicjatywy obywatelskiej i procedury jej przedstawienia oraz wskazał, że zaskarżona decyzja zmierza do spowodowania wiążących skutków względem jej organizatorów, instytucji i państw członkowskich. W istocie, w odniesieniu do organizatorów,

¹ Proponowana inicjatywa została przedstawiona zgodnie z art. 11 ust. 4 TUE i rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 211/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie inicjatywy obywatelskiej (Dz.U. 2011, L 65, s. 1, zwana dalej „proponowaną inicjatywą będącą przedmiotem sporu”).

² Decyzja Komisji C(2013) 4975 final z dnia 25 lipca 2013 r. w sprawie odmowy rejestracji proponowanej inicjatywy obywatelskiej, zatytułowanej „Polityka spójności w regionie na rzecz równości i zachowania kultury regionu”.

³ Wyrok z dnia 10 maja 2016 r., Izsák i Dabis/Komisja, [T-529/13](#) (zob. komunikat prasowy nr [50/16](#)).

⁴ Wyrok z dnia 7 marca 2019 r., Izsák i Dabis/Komisja, [C-420/16 P](#) (zob. komunikat prasowy nr [24/19](#)).

⁵ Decyzja Komisji (UE) 2019/721 z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie proponowanej inicjatywy obywatelskiej „Polityka spójności w regionie na rzecz równości i zachowania kultury regionu” (Dz.U. 2019, L 122, s. 55, zwana dalej „zaskarżoną decyzją”).

⁶ W rozumieniu art. 263 TFUE.

decyzja o rejestracji uruchamia mechanizm zbierania deklaracji poparcia i daje im w szczególności, po pierwsze, prawo do przedstawienia europejskiej inicjatywy obywatelskiej Komisji i szczegółowego jej objaśnienia⁷, po drugie, prawo do żądania od Komisji wydania komunikatu, o którym mowa w art. 10 ust. 1 lit. c) rozporządzenia nr 211/2011⁸, a po trzecie, prawo do zaprezentowania europejskiej inicjatywy obywatelskiej podczas wysłuchania publicznego w Parlamencie Europejskim. Te prawa, które powstają po stronie organizatorów stanowią jednocześnie obowiązki zaangażowanych w proces instytucji, skoro Komisja jest zobowiązana do przyjęcia organizatorów i wydania komunikatu w sprawie europejskiej inicjatywy obywatelskiej, a Parlament do zorganizowania wysłuchania publicznego. Jeśli chodzi o zaangażowane państwa członkowskie, decyzja o rejestracji proponowanej inicjatywy obywatelskiej nakłada na nie obowiązek zezwolenia na zbieranie deklaracji poparcia, ich weryfikacji i poświadczenia.

Ponadto Sąd stwierdził, że decyzja o rejestracji proponowanej inicjatywy obywatelskiej nie stanowi aktu przygotowawczego lub tymczasowego, którego celem jest przygotowanie wydania komunikatu w sprawie proponowanej inicjatywy obywatelskiej. W istocie, decyzja o rejestracji proponowanej europejskiej inicjatywy obywatelskiej wymaga dokonania pierwszej oceny tej inicjatywy pod kątem prawnym i nie przesądza o ocenie, jakiej Komisja dokona w ramach komunikatu w sprawie proponowanej europejskiej inicjatywy obywatelskiej, który zawiera „prawne i polityczne wnioski”. Sąd wyjaśnił, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem⁹ szczególna wartość dodana tego mechanizmu nie polega na pewności co do jego rezultatu, lecz na możliwościach i szansach, jakie stwarza on obywatelom Unii w zakresie wszczynania debaty politycznej w instytucjach Unii bez konieczności oczekiwania na uruchomienie procedury prawodawczej. Jednakże, jak słusznie zauważa Komisja, debata polityczna zarówno z obywatelami, jak i z instytucjami odbywa się między innymi podczas kampanii zbierania deklaracji poparcia, podczas spotkania z Komisją oraz podczas wysłuchania publicznego w Parlamencie. Dokładniej rzecz ujmując owa debata polityczna wynika z decyzji o rejestracji proponowanej inicjatywy obywatelskiej oraz z następującej po niej procedury i odbywa się przed wydaniem przez Komisję komunikatu w sprawie proponowanej europejskiej inicjatywy obywatelskiej. Wobec tego, zaskarżona decyzja tak jak decyzja o rejestracji proponowanej inicjatywy stanowi zakończenie szczególnego etapu procesu inicjatywy obywatelskiej, który wywołuje wiążące skutki prawne odmienne od tych, jakie powoduje komunikat w sprawie proponowanej europejskiej inicjatywy obywatelskiej, który stanowi tak jak wspomniany komunikat akt zaskarżalny w rozumieniu art. 263 TFUE.

Co do istoty sprawy, Sąd zbadał najpierw warunki rejestracji proponowanej inicjatywy obywatelskiej, a w szczególności warunek, zgodnie z którym przedmiot proponowanej inicjatywy obywatelskiej powinien wchodzić w zakres uprawnień Komisji¹⁰. W tym kontekście Sąd przypomniał cechy badania, które Komisja powinna przeprowadzić weryfikując spełnienie tego warunku rejestracji proponowanej inicjatywy obywatelskiej.

Po pierwsze, Sąd przypominał, że w celu zapewnienia łatwego dostępu do europejskiej inicjatywy obywatelskiej Komisja jest uprawniona do odmowy rejestracji proponowanej inicjatywy wyłącznie w przypadku gdy proponowana inicjatywa obywatelska wykracza w sposób oczywisty poza kompetencje Komisji w zakresie przedkładania wniosku dotyczącego unijnego aktu prawnego w celu wprowadzania w życie traktatów.

Po drugie, Sąd wyjaśnił, że istnieje różnica pomiędzy badaniem, które Komisja jest zobowiązana przeprowadzić, by sprawdzić czy spełniony został warunek, by przedmiot proponowanej europejskiej inicjatywy obywatelskiej wchodził w zakres uprawnień Komisji, a badaniem, które instytucja ta jest zobowiązana przeprowadzić w ramach przygotowania komunikatu w sprawie proponowanej inicjatywy obywatelskiej. W ramach weryfikacji warunku rejestracji inicjatywy

⁷ Rozporządzenie nr 211/2011 art. 9 akapit pierwszy i art. 10 ust. 1 lit. b).

⁸ Zgodnie z tym przepisem w przypadku otrzymania proponowanej europejskiej inicjatywy obywatelskiej Komisja, w ciągu trzech miesięcy, wydaje komunikat zawierający jej prawne i polityczne wnioski dotyczące tej inicjatywy obywatelskiej, informacje na temat ewentualnych działań, jakie zamierza podjąć, oraz uzasadnienie podjęcia lub niepodjęcia tych działań („komunikat w sprawie proponowanej inicjatywy obywatelskiej”).

⁹ Wyrok z dnia 19 grudnia 2019 r., Puppinck i in./Komisja, [C-418/18 P](#), pkt 70 (zob. komunikat prasowy nr [160/19](#)).

¹⁰ Rozporządzenie nr 211/2011, art. 4 ust. 2 lit. b).

Komisja powinna ograniczyć się do zbadania, czy z obiektywnego punktu widzenia środki zaproponowane w ramach rozpatrywanej inicjatywy obywatelskiej, rozważane w sposób abstrakcyjny, mogłyby zostać podjęte na podstawie traktatów i nie należy do niej sprawdzenie, czy przedstawiono dowody wszystkich podniesionych okoliczności faktycznych ani czy uzasadnienie proponowanej inicjatywy i proponowanych środków jest wystarczające. Decyzja o rejestracji proponowanej europejskiej inicjatywy obywatelskiej wymaga pierwszej oceny tej inicjatywy pod kątem prawnym i nie przesądza o ocenie, jakiej Komisja dokona w ramach komunikatu w sprawie proponowanej inicjatywy obywatelskiej, który formułuje ostateczne stanowisko Komisji w kwestii tego, czy przedstawi ona wniosek dotyczący aktu prawnego Unii w odpowiedzi na rozpatrywaną inicjatywę. Tym samym Komisja może odmówić rejestracji proponowanej europejskiej inicjatywy obywatelskiej tylko wtedy, gdy podczas badania spełniania warunku rejestracji inicjatywy, zgodnie z którym przedmiot proponowanej inicjatywy obywatelskiej powinien wchodzić w zakres uprawnień Komisji, dojdzie ona do wniosku, że można całkowicie wykluczyć możliwość przedstawienia przez nią wniosku dotyczącego unijnego aktu prawnego w celu wprowadzania w życie traktatów. Natomiast jeśli Komisja nie może dojść do takiego wniosku, jest ona zobowiązana do dokonania rejestracji proponowanej inicjatywy, o której mowa, aby umożliwić przeprowadzenie debaty politycznej w instytucjach, zainicjowanej faktem rejestracji.

W drugiej kolejności, rozstrzygając kwestię, czy Komisja prawidłowo określiła treść proponowanej inicjatywy obywatelskiej będącej przedmiotem sporu, Sąd stwierdził, iż proponowana inicjatywa została prawidłowo przedstawiona w zaskarżonej decyzji i nie można stwierdzić żadnego przeinaczenia jej treści. Komisja, zgodnie z orzecznictwem¹¹, zbadała bowiem z obiektywnego punktu widzenia, zaproponowane środki, rozważane w sposób abstrakcyjny, ograniczając się w istocie do przedstawienia przedmiotu i celów proponowanej inicjatywy będącej przedmiotem sporu oraz do stwierdzenia, że owa proponowana inicjatywa wchodziła w zakres polityki spójności Unii.

W trzeciej kolejności, Sąd oddalił zarzut istnienia zastrzeżenia w ocenie Komisji. W istocie Sąd podkreślił, że w celu zapewnienia łatwego dostępu do europejskiej inicjatywy obywatelskiej Komisja może w razie potrzeby przystąpić do ponownego „określenia ram”, do „kwalifikacji”, a nawet do częściowej rejestracji proponowanej inicjatywy obywatelskiej w celu zapewnienia łatwego do niej dostępu, pod warunkiem że dochowa spoczywającego na niej obowiązku uzasadnienia i że treść tej propozycji nie zostanie przeinaczona. Ten sposób postępowania pozwala bowiem Komisji, zamiast odmówić rejestracji proponowanej inicjatywy obywatelskiej – zarejestrować ją w sposób kwalifikowany, aby zachować skuteczność celu realizowanego przez rozporządzenie nr 211/2011.

W czwartej i ostatniej kolejności, odpowiadając na pytanie czy art. 174–178 TFUE mogły stanowić podstawę prawną działań Unii, w rozumieniu nadanym proponowaną europejską inicjatywą obywatelską będącą przedmiotem sporu¹², Sąd stwierdził, że Komisja mogła, nie popełniając błędu, stwierdzić w zaskarżonej decyzji, że proponowana inicjatywa będąca przedmiotem sporu, w zakresie, w jakim jej celem były wnioski Komisji dotyczące unijnych aktów prawnych określających zadania, cele priorytetowe i organizację funduszy strukturalnych, i pod warunkiem że działania, które miały zostać objęte finansowaniem, prowadziłyby do wzmocnienia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unii – nie wykraczały w sposób oczywisty poza jej kompetencje.

UWAGA: Odwołanie od orzeczenia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału w terminie dwóch miesięcy i dziesięciu dni od dnia zawiadomienia o tym orzeczeniu.

UWAGA: Celem skargi o stwierdzenie nieważności jest doprowadzenie do uznania za nieważne aktów instytucji Unii, które są sprzeczne z prawem Unii. Państwa członkowskie, instytucje wspólnotowe oraz jednostki mogą, pod pewnymi warunkami, wnieść skargę o stwierdzenie nieważności do Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu. Jeżeli skarga jest zasadna, stwierdza się nieważność aktu. Instytucja, której to dotyczy, powinna zarządzić ewentualnej próżni prawnej spowodowanej nieważnością tego aktu.

¹¹ Przytaczany wyżej wyrok [C-420/16 P](#).

¹² Postanowienia te są częścią tytułu XVIII traktatu FUE poświęconego spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Sądu.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793